

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție s. I.* — Daune. — Quasi-delict. — Culpă comună. — Concubinaj.

(Maria Florescu cu Emil Rozan).

Curtea de Apel din Iași, s. I. — Naționalitate. — German. Dublă naționalitate. — Război. — Neutri. — Asimilare cu inamic. — Lichidare de bunuri. — Terții creditori.

(Sofia de Albania cu „Steaua Română” și alții).

Tribunalul Trei-Scaune. — Notar Public. — Instrumentare.

— Testament. — Martori. — Impedimente.

(Fabian Ignacz cu Văduva Fabian Carol).

Juăcătoria Ocolului Mixt Ocnele-Mari (Vâlcea). — Închiriere. — Imobil închiriat. — Vânzare. — Evacuare. — Chiriaș. — Acțiune în daune.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 31 Mai 1926

Președenția D-lui St. Mladoveanu, consilier

Maria Florescu cu Emil Rozan

DAUNE. — QUASI-DELICT. — CULPA CELUI CARE A COMIS FAPTA CARE A PRODUS PREJUDICIUL. — ART. 998 ȘI URM. COD. CIVIL.

DAUNE. — QUASI-DELICT. — CONCOBINAJ. — NASTEREA UNUI COPIL. — CULPĂ COMUNĂ. — CÂND FEMEIA ARE ACȚIUNE ÎN DAUNE CONTRA BĂRBATULUI. — ART. 998 ȘI URM. COD. CIVIL

1. Potrivit art. 998 și urm. cod. civil, pentru ca o faptă a omului să dea loc la daune-interese, nu este suficient ca acea faptă să fi adus altuia un prejudiciu, ci trebuie ca acelaia căruia i se atribue fapta să i se poată imputa și cel puțin o culpă.

2. Femeia nu poate cere daune dela bărbatul cu care a trăit în concubinaj, pentru simplul fapt că din această legătură s'a născut un copil, de oarece o asemenea faptă, fiind rezultatul unei culpe comune, nu poate servi ca bază unei acțiuni în daune, afară numai de cazul când concubinajul a fost rezultatul unor manopere frauduloase, din partea bărbatului sau a inexperienței femeii de care acesta a putut profita.

No. 2845. — Respins recursul făcut de Maria Florescu în contra deciziei Curței de Apel S. II din București în proces cu Emil Rozan.

S'au ascultat d-nii avocați Emil Reizi în dezvoltarea motivelor de recurs și G. Antonescu în combatere.

Curtea deliberând,

Având în vedere decizia atacată din care rezultă, că recurenta cerând obligarea intimatului la plata de 10.000 lei pentru serviciile ce i le-a adus ca menajeră, cum și suma de 2300 lei, reprezentând cheltuelile de întreținere ale copilei rezultată din concubinajul lor, instanța de fond a admis numai primul capăt de cerere, respingând pe cel de al II-lea.

Că, pentru a decide astfel instanța de fond motivează că, această din urmă cerere se sprijină pe disp. art. 998 c. civ. că, potrivit principiilor din acest text de lege intimatul nu ar putea răspunde de daunele cauzate recurentei decât numai dacă cauza lor generatorie ar fi rezultatul unui quasi-delict săvârșit de dânsul; că, din probele administrate — martori și interogatoriu, — această dovadă nu reese de oarece din ele rezultă că, pentru a determina pe recurentă să trăiască cu dânsul, intimatul nu a întreprins manopere frauduloase, că pe lângă aceasta dânsa nu s'a aflat nici într-o vârstă lipsită de experiență pentru ca, încredințată în promisiunile lui, să cadă victima lor.

Văzând motivul de casare:

„Violarea art. 998 din codul civil și exces de putere”.

Considerând că, conform principiilor stabilite prin art. 998 și urm. cod. civil, pentru ca o faptă a omului să dea loc la daune interese, nu este suficient ca acea faptă să fi adus altuia un prejudiciu, ci trebuia ca autorului, căruia fapta i se atribue, să i se poată imputa cel puțin o greșală;

Că, astfel fiind, dacă concubinajul care a dat naștere unei copile, pentru care se cere despăgubiri de întreținere pe baza disp. art. 998 c. civ., nu este rezultatul unor manopere frauduloase din partea bărbatului, sau inexperienței femeii de care bărbatul a putut profita, urmează că o asemenea faptă este rezultatul unei culpe comune, care ca atare nu poate servi ca bază unei acțiuni în daune;

Că, întrucât, în speță, instanța de fond constată în fapt și apreciază, în mod suveran că pentru determinarea recurenței de a trăi în concubinaj, intimatul nu a întrebuintat nici manopere frauduloase și n'a profitat de lipsa ei de experiență, respingerea cererii de daune are o bază legală, astfel că motivul de casare devenind nefondat, se respinge;

CURTEA DE APEL DIN IASI S. I

Audiența dela 3 Februarie 1926

Președenția D-lui D. Volanschi, Prim-Președinte.

Sofia de Albania cu „Steaua Română” și alții

NATIONALITATE. — DOBÂNDIREA DE CĂTRE UN GERMAN A UNEI ALTE NATIONALITĂȚI. — DUBLĂ NATIONALITATE. — PRINCIPIILE DREPTULUI GERMAN.

RĂZBOI. — DREPTURILE ȘI DATORIILE PUTERILOR NEUTRE. — SUPUS AL UNEI TĂRI NEUTRE — ASIMILARE CU UN INAMIC. — ART. 17 DIN CONVENȚIA DELA HAGA DIN 18 OCTOMBRIE 1907.

LICHIDAREA BUNURILOR SUPUȘILOR FOȘTI INAMICI. — DREPTURILE CREDITORILOR CARI AU UN TITLU DE CREANȚĂ. — ART. 25 DIN LEGEA PENTRU LICHIDAREA BUNURILOR SUPUȘILOR FOȘTI INAMICI.

1 Potrivit legilor germane dobândirea unei alte naționalități nu face să se piardă prin ea însăși naționalitatea germană, astfel că după principiile dreptului german, poate să existe o dublă naționalitate.

2. Potrivit art. 17 din convenția dela Haga din 18 Octombrie 1907, privitoare la drepturile și datoriile puterilor și a persoanelor neutre în caz de război pe uscat, un neutru nu poate să se folosească de neutralitatea sa, dacă făptuește acte ostile contra unui beligerant, sau dacă făptuește acte în favoarea unuia din beligeranți; astfel că toate măsurile cari pot fi luate în contra unui supus inamic se pot aplica și unui neutru care a luptat în armata unui stat inamic.

3. Dispozițiunile art. 25 al legii pentru lichidarea bunurilor, drepturilor și intereselor supușilor foști inamici care prevăd că, în contra ordonanței de vânzare, terțiile persoane cariar pretinde vreun drept asupra vreunui bun, drept sau interes supus astfel lichidării, vor putea face contestație, se referă numai la cazurile când terțiile persoane pretind un drept asupra *vreunui bun* al supusului inamic supus lichidării, iar nu și la cazurile când pretind plata unei creanțe ce ar avea în contra supusului inamic, în care cazuri nu pot cere plata creanței dela Ministerul de Finanțe de cât numai pe bază de titlu executoriu, iar în caz când li s'ar refuza plata, vor putea recurge la procedura prevăzută de lege pentru executarea acestei decizii.

No. 24 — Respinse apelurile și contestația făcută de Soc. Steaua Română, Sofia de Albania și Gh. Teodorescu în proces cu Ministerul de Finanțe și V. Pavli sequestru-administrator al averii supusului inamic Günther de Schönborg Waldenburg-

S'au ascultat D-nii avocați Mircea Cancicov pentru apelanta Sofia de Albania, Dionisie Ionescu pentru Steaua Română și pentru contestatorul Gh. Teodorescu, Al. Ottulescu și Ed. Racovitză pentru Ministerul de Finanțe Oficiul de lichidare al averii supușilor inamici, și Pavli sechestrul-administrator al averii supusului inamic Günther de Schönborg Waldenburg

Curtea,

Având în vedere că Ministerul de Finanțe prin decizia No. 25065 din 7 Februarie 1924, în conformitate cu dispozițiile cuprinse în art. 12 din legea pentru lichidarea bunurilor, drepturilor și intereselor supușilor foști inamici din 13 Iunie 1923, a decis lichidarea întregii averi a prințului Günther Schönborg de Waldenburg; iar Ministerul își exercită dreptul de preempțiune asupra întregii averi, și deci urmează să se adjucece asupra Statului cu suma de lei 58.992.447,56, din care, averea 1) imobilă cu prețul de lei 54.263.981,42; 2) averea mobilă lei 796.227; 3) numerarul, valorile, efectele publice și acțiunile lei 3.932.289,14 se vor reține de Stat și consemna la Casa de depuneri și consemnațiuni pe seama Ministerului de Finanțe, oficiul de lichidare, Această deciziune de lichidare a fost comunicată Primului Președinte al Tribunalului Bacău, care prin ordonanța No. 1410 din 15 Februarie 1924, a decis a reține în folosul Statului întreaga avere a prințului Günther Schönborg de Waldenburg cu prețul de 58.992.447 lei 56 bani;

Averea imobilă supusă lichidării se compune din moșiile Fântânele, Valea-Seacă și Tazlăul Sărat.

La ordonanța Primului-Președinte al Tribunalului Bacău au făcut contestație Pr. Günther Schönborg de Waldenburg, Pr. Sofia de Albania, Soc. Steaua Română și Gh. Teodorescu.

Pr. Günther S. de Waldenburg a invocat următoarele motive de contestație: 1) Ordonanța de adjucecare s'a pronunțat cu călcarea formalității esențiale prevăzută de art. 19 din legea lichidării bunurilor foștilor inamici, în ceiace privește fixarea prețului, 2) în ce privește averea mobilă nu se indică în inventar nici o expertiză și nici data evaluării;

Că, Tribunalul Bacău, prin sentința No. 118 din 31 Mai 1924¹⁾, a admis primul motiv de contestație invocat de Pr. Günther S. de Waldenburg și a anulat decizia Ministerului de Finanțe No. 25065 din 7 Februarie precum și ordonanța No. 1410 din 18 Februarie 1924 dată de Primul-Președinte al Tribunalului Bacău; că deși au fost discutate și celelalte contestațiuni ce au fost indicate mai sus, Tribunalul nu s'a pronunțat asupra lor, prin dispozițivul sentinței, ci numai într'un considerent al sentinței spune că este inutil a fi discutate atâta vreme cât ordonanța și deciziunea de lichidare sânt anulate;

Având în vedere că în contra acestei sentințe au

declarat apel Ministerul de Finanțe, Pr. Sofia de Albania și „Steaua Română” Societate anonimă;

Curtea de Apel din Iași Secția I-a, prin decizia No. 101 din 30 Septembrie 1925, statuând asupra apelului declarat de către Ministerul de Finanțe a admis în parte contestația introdusă de Pr. Günther S. de Waldenburg, a anulat deciziunea Ministerului de Finanțe și ordonanța Primului-Președinte al Tribunalului Bacău numai în ce privește averea mobilă în valoare de 796.227 lei, menține însă decizia de lichidare și ordonanța de lichidare în celelalte dispozițiuni; și a amânat pentru alt termen judecarea apelurilor declarate de Pr. Sofia de Albania și de Societatea pentru industria petrolului „Steaua Română”;

Având în vedere că Pr. Sofia de Albania, prin contestațiunea sa cere a i se recunoaște drepturile sale personale de jumătate din bunurile supuse lichidării pentru următoarele motive:

Principesa Lucia Schönborg de Waldenburg înțetând din viață la 24 Septembrie 1903, a lăsat 3 copii: Otto, fiul cel mai mare, Sofia și Günther cel mai mic, că succesiunea se compunea în afară de drepturile Casei princiare ereditare asupra principatului de Waldenburg (Saxonia), domenii întinse în acel principat, și din valori și imobile rurale în România;

Principesa Lucia de Waldenburg prin testamentul său din 9 Iulie 1902 lasă întreaga sa avere din România principelui Günther S. de Waldenburg cu sarcina 1) ca să plătească fraților o sumă de împăciuire (par. 2 și 3 ale testamentului); 2) dacă Pr. Günther S. de Waldenburg va deveni în viitor și proprietarul principatului ereditar de Schönborg Waldenburg, să plătească sorei sale Pr. Sofia jumătate din valoarea întregii moșteniri românești; 3) în cazul când Günther S. de Waldenburg va moșteni averea din România, și dacă în urmă n'ar putea s'o aibă și s'o poseadă după legile și drepturile de acolo, atunci copiii vor deveni în părți egale moștenitorii întregii averi din România; că prin actul de împărțeală din 9 Iulie 1906 încheiat între moștenitorii Pr. Lucia de Waldenburg, prin care act se pune în aplicare testamentul, se recunoaște că lui Günther S. de Waldenburg aparține averea din România în condițiile testamentului;

Având în vedere că Sofia de Albania cere ca pe baza drepturilor sale astfel cum rezultă din actele anterioare datei de 14 August 1916, să fie obligat Ministerul de Finanțe să țină la dispoziția sa jumătate din valorile constatate prin ordonanța de lichidare a Tribunalului Bacău;

Având în vedere că Sofia de Albania a renunțat la primul motiv de contestație; a susținut însă că pe baza testamentului și a actului de partaj are un drept la jumătate din valoarea averii din România, prin îndeplinirea în Septembrie 1914 a condițiunei prevăzută în testamentul din 1902 paragraful 3 și anume: „În cazul când fiul meu Günther ar deveni proprietarul principatului de Schönborg Waldenburg, atunci să plătească surorii sale jumătate din valoarea întregii moșteniri românești”; că condițiunea s'a îndeplinit, prin faptul că Pr. Otto S. de Waldenburg a murit pe frontul francez, fără descendenți; că dela acea dată Günther S. de

Waldenburg a intrat în posesiunea principatului ereditar și domeniilor din Schönborg-Waldenburg, că acest drept al Sofiei de Albania născut din condițiile legatului testamentar, apasă ca o sarcină averea succesorală din România;

Că, Sofia de Albania a mai susținut că, prin dispoziția din art. 19 din Constituție modificat în anul 1919, s'a expropriat în principiu imobilele rurale stăpânite de străini, contrar dispozițiilor art. 7 din Constituție; iar prin decretul-lege din Decembrie 1919 exproprierea s'a făcut în fapt; că prin efectul acestei exproprieri s'a îndeplinit condițiunea prevăzută în testament cu privire la cazul când Günther S. de Waldenburg nu va putea să poseadă imobilele rurale din România, clauză care a fost menționată mai sus;

Având în vedere că pentru a putea formula concluziile, expuse mai sus, în contra Ministerului de Finanțe, Sofia de Albania, trebuie să dovedească în mod prealabil că nu e supusă germană; că pentru a stabili acest fapt, invoacă următoarele argumente: că dânsa fiind de naționalitate germană, s'a căsătorit în anul 1906 cu Pr. Wilhelm de Wied, care de asemenea era de naționalitate germană; că la 6 Februarie 1914, Pr. Wilhelm de Wied și soția sa au primit coroana de Domnitor al Albaniei, că la 7 Martie 1914, a sosit în Albania și a devenit domnitor al statului Albanez; că este un principiu de drept public că suveranul unui stat are cetățenia statului guvernat; că în Septembrie 1914 Wilhelm de Albania a părăsit Albania însă cu declarația făcută atunci: „cu rezerva drepturilor sale”; că a prezentat un pașaport diplomatic, cu care Wilhelm de Albania, în această calitate recunoscută, a călătorit în diferite State europene, că deasemenea a depus certificatul guvernului Albanez, prin care se recunoaște că Pr. Wilhelm de Albania este trecut în registrele naționalilor albanezi;

Având în vedere că din certificatul Consului Albaniei din Viena cu data din 8 Noembrie 1921, rezultă că Wilhelm de Albania și Sofia de Albania sunt înscrși în registre ca cetățeni albanezi, că pașaportul din August 1921 a fost eliberat de biroul albanez de pașapoarte din Viena;

Având în vedere că după legile germane dobândirea unei alte naționalități, nu face să se piardă prin ea însăși naționalitatea germană, astfel că după principiile dreptului german poate să existe o dublă naționalitate; că în aceste condițiuni, Sofia de Albania a putut dobândi naționalitatea albaneză fără ca prin acest fapt să fi pierdut pe aceea germană (A. Weiss, Traité de Droit international privé, T. II éd. p. 711). Ministerul de Finanțe a susținut că chiar dacă Sofia de Albania ar fi pierdut naționalitatea germană, întru cât a părăsit tronul Albaniei și s'a întors în Germania împreună cu soțul său, care a luptat în rândurile armatei germane, ambii trebuie să fie asimilați în totul supușilor germani, din punctul de vedere al aplicării art. 249 al tratatului dela Saint-Germain;

Ministerul de Finanțe a prezentat 1) o adresă a atașatului nostru militar din Praga, din care rezultă că Pr. Wilhelm de Wied, după ce a părăsit Albania, s'a reîntors în Germania, unde a devenit din

nou ofițer activ la un regiment de cavalerie, având gradul de căpitan. La începutul războiului a fost mobilizat, însă nu a jucat nici un rol; a fost atașat Statului major al Armatei pe frontul ruses ca ofițer de ordonanță; că Pr. de Wied a fost înaintat ca Maior și a făcut serviciul până la finele anului 1916, la Statul-Major în serviciul de etapă; 2) o adresă a atașatului nostru militar dela Roma, cu data de 30 Iunie 1924, din care rezultă că Pr. de Wied după ce a plecat din Albania s'a întors în Germania, unde a intrat în armată cu gradul de căpitan, că a fost atașat mai târziu la un stat major pe frontul oriental, și a luptat pe mai toate fronturile;

Având în vedere că din informațiile cuprinse în aceste adrese reese că Wilhelm de Wied a făcut parte în timpul războiului din armata germană și a luptat pe front; de unde se deduce că dânsul și-a păstrat naționalitatea germană; că deși atașatul militar din Praga, după ce arată că a avut în sarcină în armata germană, menționează că n'a jucat nici un rol, totuși faptul că a fost mobilizat rămâne constant; de asemenea și faptul că a fost înaintat ca maior, înaintare care n'a fost contestată de Sofia de Albania; că înaintarea în armata germană nu putea fi acordată decât unui național; că din adresa atașatului militar dela Roma rezultă neîndoios că Wilhelm de Wied a luptat în armata germană în cursul războiului mondial;

Având în vedere că din analiza ce s'a făcut rezultă că Wilhelm de Wied la 15 August 1916, când România a intrat în războiu era de naționalitate germană, că Sofia de Albania soția sa avea deci aceeași naționalitate, că prin urmare chiar dacă ar avea vreun drept asupra bunurilor, care fac obiectul lichidării nu poate să-l valorifice în contra Statului Român;

Având în vedere că Sofia de Albania a prezentat 1) un act cu data de 28 Noembrie 1922 intitulat „Adiverință” prin care se spune că Wilhelm de Albania a luat parte la războiul mondial într-o perioadă redusă, ca observator la comandamentul Diviziei de cavalerie de gardă; acest act e semnat de Stolzman fost general de infanterie; 2) un certificat emanat dela A. von Storch general de cavalerie de rezervă, prin care se spune că Wilhelm de Wied a fost repartizat la statul major al diviziei sale ca spectator și nu a avut nici o poziție activă în armata germană în timpul războiului, că aceste două certificate emană dela persoane, care la data când le eliberează nu au nici o situație oficială; 3) un certificat dela președintele guvernamental prin care arată că Wilhelm de Wied, prin suirea sa pe tronul Albaniei a pierdut supușenia germană, pe care n'a redobândit-o prin aflarea sa vremelnică ca spectator în armata germană; precum și un certificat dela Ministerul de război, în același sens;

Având în vedere că aceste acte nu pot fi luate în considerație în ceiace privește rolul pe care Wilhelm de Wied l-a avut în timpul războiului în armata germană și nu pot într-o nimie infirmă concluziile la care s'a ajuns pe baza informațiilor comunicate de atașatii militari dela Roma și Praga, de oarece Statul german este interesat ca bunurile supușilor săi să nu fie lichidate;

Având în vedere că chiar în ipoteza în care Wilhelm de Wied ar fi pierdut naționalitatea germană și ar fi dobândit-o pe cea albaneză totuși prin faptul că a făcut parte din armata germană în timpul războiului mondial, nu poate avea altă situație juridică decât aceea a unui supus inamic;

Având în vedere că convenția dela Haga din 18 Octombrie 1907, privitoare la drepturile și datoriile puterilor și a persoanelor neutre în caz de război pe uscat stabilește prin art. 17 principiul că un neutru nu poate să se folosească de neutralitatea sa: a) dacă făptuește acte ostile în contra unui beligerant, b) dacă făptuește acte în favoarea unui beligerant, anume dacă ia în mod voluntar serviciu în rândurile forței armate a uneia din Puteri.

În asemenea caz, neutru nu va fi tratat mai riguros de către beligerantul contra căruia n'a observat regulile neutralității, decât ar fi tratat pentru aceleași fapte, un național al celui alt beligerant; că este evident că reciproca este de asemenea adevărată; toate măsurile, care pot fi luate în contra unui supus inamic, se pot aplica și unui neutru, care a luptat în armata unui stat inamic; că după cum s'a stabilit mai sus, Wilhelm de Wied a făcut, în timpul războiului, parte din armata germană, că prin acest fapt s'a pus în situația juridică a unui supus inamic; astfel că condițiunea sa este identică în ceiace privește aplicațiunea legilor războiului cu aceea a naționalilor statului în serviciul căruia s'a aflat; că prin urmare soția sa Sofia de Albania urmează a fi considerată că are aceeași condițiune juridică internațională ca aceea a soțului său; că în consecință Sofia de Albania chiar dacă ar avea vreun drept, nu poate să-l distragă dela lichidare;

Având în vedere că Sofia de Albania, devenind majoră, prin petițiunea din 8 Iulie 1906, adresată Primului Președinte al Tribunalului Bacău declară că a primit dela Günther S. de Waldenburg suma de 200.000 lei din suma de 560.000 capital datorită în virtutea actului de partaj, creanță asigurată cu ipotecă asupra moșiilor Fântânele, Valea Seacă și Tazlăul Sărat; și ratifică astfel actul de partaj; că la 25 Aprilie 1911, primind și restul din creanță, ipoteca este radiată după cum se constată din Jurnalul Tribunalului Bacău No. 5593 din acea zi; că din îndeplinirea acestor acte rezultă că Sofia de Albania nu mai are nici un drept de proprietate asupra menționatei imobile și nici un drept de creanță în contra lui Günther S. Waldenburg.

Având în vedere că Sofia de Albania a obiectat că și în urma actului de ratificare clauzele testamentului și a actului de împărțeală rămân valabile;

Având în vedere că prin actul de împărțeală s'a determinat partea fiecărui moștenitor; astfel s'a atribuit lui Günther S. de Waldenburg toate imobilele rurale din România, cu obligația de a plăti celorlalți coerezi sultele ce sunt specificate prin act; că Sofia de Albania a primit suma, ce i se cuvenea, după cum s'a arătat mai sus, fără nici o rezervă, și a ratificat partajul; că actul de partaj, prin care s'a fixat partea fiecăruia, este singurul act care poate fi luat în considerație, pentru stabilirea dreptului de moștenitoare a Sofiei de Albania; că nu este locul de a ne referi la clauzele testamentului,

atunci când aceste clauze conferă drepturi deosebite de acele pe care erezii le-au recunoscut prin actul de împărțeală; că prin urmare încetarea din viață a lui Otto Schönborg de Waldenburg în anul 1916, nu poate avea nici un efect, de oarece clauza din testament, în legătură cu acest fapt, clauză ce a fost enunțată mai sus, a rămas fără valoare, în urma încheerii actului de partaj; de asemenea și clauza cu privire la cazul când Günther S. de Waldenburg n-ar putea să poseadă efectiv imobilele din România;

Având în vedere că prin o clauză a actului de împărțeală se prevedea că „în cazul când până la 1 Ianuarie 1925 Günther S. de Waldenburg va vinde moșiile sale cu preț mai mare decât 2.400.000 lei, atunci frații vor lua părți egale din excedent”; că această clauză s'ar fi aplicat în caz de vânzare voluntară, de către Günther S. de Waldenburg înainte, de sechestrarea bunurilor de către Statul Român;

Asupra apelului declarat de Societatea „Steaua Română”.

Având în vedere că Societatea „Steaua Română” prin contestația sa susține 1) că a luat în concesiune pentru exploatarea petrolului, dela Pr. Günther S. de Waldenburg, încă înainte de declararea războiului, moșia Tazlăul-Sărat, prin contractul autentificat de Tribunalul Bacău, la No. 761 din 1906 și prin contractul adițional transcris la Tribunalul Bacău la No. 2 din 1924, pe termen de 40 ani cu începere dela 31 Martie 1908; că pe baza acestor acte cere ca Statul să-i recunoască dreptul de concesiune, și în consecință moșia Tazlău să fie scoasă dela lichidare și să fie lăsată în folosință exclusivă a Societății până la 31 Martie 1948; 2) că la 5 Octombrie 1915, între Günther S. de Waldenburg și Societate a intervenit un contract de arendare privitor la terenul și fabrica de butoaie și cherestea din Tazlăul-Sărat cu prețul de 24000 lei anual, pe termen de 3 ani începând dela 1 Iulie 1915, cu clauza că contractul se prelungește în mod tacit, până când va fi reziliat de Societatea „Steaua Română” printr-o comunicare făcută înscris cu cel puțin 6 luni înainte de 1 Aprilie și 1 Octombrie. Concomitent părțile au încheiat o convenție adițională, prin schimb de scrisori prin care Günther S. de Waldenburg cedează Soc. „Steaua Română”, pentru exploatare de bușteni de brad și de luncă din administrațiile Statului, Ocolul Lucăcești-Tazlăul Sărat, obținută prin licitație dela Ministerul de Domenii în Decembrie 1913. Prin convenția adițională se stipulează că Societatea „Steaua Română”, ori-când în cursul contractului de arendare, are dreptul să cumpere fabrica; că Societatea și -a manifestat voința de a cumpăra fabrica; că a introdus acțiune în contra administratorului-sechestrului și în contra Statului, ca să se constate că convențiunea de vânzare a devenit perfectă, să se încheie actul de vânzare autentic, iar în caz contrariu hotărârea ce se va pronunța să țină loc de act de vânzare;

Având în vedere că Ministerul de Finanțe Oficiul de lichidare declară că, întreaga avere a Pr. Günther S. de Waldenburg fiind expropriată de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, înțelege să

exercite drepturile de lichidare în ce privește averea imobilă, asupra rentei de expropriere cuvenită lui Günther S. de Waldenburg; că asupra acestei rente nu mai exercită dreptul de preemțiune, ci va proceda la vânzare conform legii de lichidare;

Având în vedere că din adresa No. 41993 din 1925 a Ministerului Agriculturii și Domeniilor — Casa Centrală a Cooperației și Improprietăririi — rezultă că s'a expropriat în întregime moșiile Fântânele, Tazlău și Valea Seacă;

Având în vedere că prin faptul exproprierei moșia Tazlăul a devenit proprietatea Ministerului de Domenii, că prin urmare dreptul pe care Societatea „Steaua Română” îl pretinde în ce privește concesiunea de exploatare asupra petrolului din această moșie, nu-l poate valorifica decât față de Ministerul de Domenii, iar nu față de Ministerul de Finanțe, care primește renta de expropriere; iar lichidarea se referă numai la această rentă; că în ceiace privește fabrica de butoaie se aplică același principiu, fabrica fiind de asemenea expropriată, litigiul urmează a se discuta față de Ministerul de Domenii;

Având în vedere că Societatea „Steaua Română” a obiectat că prin ordonanța de lichidare, confirmată prin deciziunea Curței de Apel S. I-a, se ordonă ca întreaga avere imobiliară a supusului german Pr. Günther S. de Waldenburg să fie reținută în folosul Statului, reprezentat prin Ministerul de Finanțe, că din această avere face parte și moșia Tazlăul-Sărat cu fabrica de butoaie, și asupra cărei Societatea are concesiunea și arendarea indicată mai sus; că Societatea, pentru recunoașterea drepturilor sale era deci obligată să facă această contestație conform art. 25 din legea de lichidare;

Având în vedere că art. 25 al legii pentru lichidarea bunurilor, drepturilor și intereselor supușilor foști inamici, prevede că în contra ordonanței de vânzare, terțiile persoane care ar pretinde vreun drept asupra vreunui bun, drept sau interes supus astfel lichidării, vor putea face contestație;

Că, după cum s'a stabilit moșia Tazlăul-Sărat, a fost expropriată de Ministerul de Domenii; că Ministerul de Finanțe exercită dreptul de lichidare asupra rentei de expropriere, că prin urmare obiectul lichidării este renta, iar nu moșia Tazlăul-Sărat; că pe de altă parte drepturile pe care le pretinde Societatea „Steaua Română” se referă la acest bun, care se află în patrimoniul Ministerului de Domenii, că în consecință față de Ministerul de Domenii urmează să-și valorifice drepturile sale;

Că este nefondată susținerea Societății că moșia Tazlău-Sărat fiind prevăzută în ordonanța de lichidare, Societatea este justificată să ceară recunoașterea drepturilor sale față cu Ministerul de Finanțe, cât timp Ministerul n'a obținut reformarea acestei ordonanțe; că moșia fiind expropriată nu era nevoie ca Ministerul să ceară reformarea ordonanței, de oarece conform legii agrare, dreptul de lichidare nu se mai poate exercita decât asupra rentei de expropriere;

Având în vedere că din faptele expuse rezultând

că apelul Societății „Steaua Română” nu este întemeiat urmează a fi respins.

Asupra contestației declarate de către Gheorghe Teodorescu.

Având în vedere că Gheorghe Teodorescu a făcut contestațiune la ordonanța de lichidare, că prin această contestațiune susține că are de primit dela administrația averei lui Günther de Schönbürg-Waldenburg suma de 13.600 lei cu titlul de daune, și în consecință cere ca din sumele ce vor rezulta din vânzarea bunurilor acestuia, sau în caz când aceste bunuri vor fi reținute de Stat să fie obligat Ministerul de Finanțe la plata sau consemnarea până la obținerea hotărârii definitive în procesul de daune pendinte înaintea Curții de Apel din Iași, că prin memoriul alăturat la contestație, precum și prin concluziile orale puse înaintea Curții a cerut să i se achite suma prevăzută în contestație;

Având în vedere că Gh. Teodorescu a prezentat copie de pe decizia No. 9 a Curții de Apel din Iași S. II-a din 31 Ianuarie 1924, prin care V. Pavli în calitate de sechestrul-administrator al averei lui Günther S. de Waldenburg este obligat să-i plătească suma de 13.000 lei cu titlu de daune; că prin această decizie s'a respins ca nesusținut apelul declarat de administratorul sechestrului, care decizie este cu opoziție pentru acest din urmă; că Gh. Teodorescu nu face dovada că deciziunea Curții a rămas definitivă; că numai în acest caz s'ar putea discuta dacă dânsul poate să-și valorifice drepturile pe cale de contestație;

Că, după cum s'a analizat mai sus, art. 25 al legii pentru lichidare se referă la cazurile când terțile persoane pretind un drept asupra vreunui bun, și în acest caz li se acordă dreptul de contestație; că Gh. Teodorescu pretinde însă să i se plătească o creanță pe care o are în contra lui Günther S. de Waldenburg; că plata acestei creanțe n'o poate cere dela Ministerul de Finanțe decât pe baza unui titlu executoriu, și în caz când i s'ar refuza plata, va putea recurge la procedura prevăzută de lege pentru executarea acestei decizii, care nu este aceea a contestației; că în consecință, contestația introdusă de către Gh. Teodorescu urmează a fi respinsă ca nefondată.

Pentru aceste motive, redactate de d. Prim-Președinte, respinge apelurile și contestația.

Semnați: D. Volanschi, H. Grigoriu, E. P. Stănescu.

TRIBUNALUL TREI SCAUNE S. I

Audiența dela 19 Noembrie 1926

Președinția D-lui Al Ștefănescu, prim-președinte

Fabian Ignacz cu Văduva Fabian Carol

NOTAR PUBLIC. — INSTRUMENTARE. — DACĂ RÂNDUELILE LEGEI 35 DIN 1874 A NOTARILOR PUBLICI DIN TRANSILVANIA SUNT PREVĂZUTE SUB SANCTIUNEA NULITĂȚII ACTULUI ÎNCHEIAT DE NOTAR.

ACT AUTENTIC. — MARTOR. — IMPEDIMENTE. — ART. 9 DIN LEGEA 16 DELA 1876 APLICABILĂ ÎN TRANSILVANIA.

ESTAMENT. — MARTOR LA CONFECTIONARE. — PERSOANĂ PROHIBITĂ DE LEGE. — SANCTIUNE. — ART. 9 DIN LEGEA 16 DELA 1876 APLICABILĂ ÎN TRANSILVANIA.

1, Legea 35 din 1874 a notarilor publici aplicabilă în Transilvania este o lege specială cu scopul precis determinat de a reglementa modul după care un notar public trebuie să-și îndeplinească atribuțiile, însă dispozițiunile acestei legi au numai caracterul unor simple recomandări pentru cel chemat să instrumenteze: notarul, de oarece nicăeri această lege nu cuprinde vre o sancțiune care să dărâme puterea legală a unui act încheiat de notar cu călcarea unor cerințe prevăzute de această lege.

2. Potrivit art. 9 din legea 16 dela 1876, aplicabilă în Transilvania, pentru ca o persoană să nu poată fi martor la un act trebuie să îndeplinească două condiții cumulativ: să fie în grad prohibit de acest text de lege și să aibă folos de pe urma acelui act, ceea ce înseamnă că chiar dacă rudă fiind, în grad prohibit de lege pentru a fi martor, dacă avantajul primit este posterior și rezultat din altă împrejurare, iar nu din însăși actul la care a figurat ca martor, impedimentul calității de martor încetează.

3. Când la confecționarea unui testament au figurat ca martori persoanele arătate la art. 9 din legea 16 dela 1876, aplicabilă în Transilvania, singura sancțiune este pierderea beneficiului destinat acelor persoane prin testament.

No. C. 340/1926/5. — Respinsă ca neîntemeiată acțiunea intentată de reclamantul Fabian Ignacz în proces cu Văduva lui Fabian Carol.

Tribunalul,

Cu privire la prezenta acțiune de anulare de testament;

Având în vedere că Fabian Ignacz, din comuna Lemnia, de profesiune agricultor, a chemat în justiție pe văduva lui Fabian Carol, domiciliată în comuna Lemnia pentru a se pronunța anularea testamentului întocmit prin oficiul notarului public, prin care soțul părții îi lasă acesteia toată averea sa mobilă și imobilă;

Având în vedere actele din dosar cum și concluziile părților formulate prin advocații respectivi;

Având în vedere că părțile punând concluzii în fond, procesul deși în ședință preliminară, se poate judeca, fiindcă atâta vreme cât nici una din părți nu cere vreun mijloc nou de dovadă potrivit art. 3 și 9 din legea accelerării, litigiul urmează să fie soluționat cu actele din dosar chiar în ședința preliminară;

Având în vedere că motivele pe care partea reclamantă își sprijină acțiunea sunt deduse din următoarele împrejurări de fapt încadrate în art. 72 al. d. și e, art. 82 al. b. și art. 49 al. b din legea 35

din 1874 (legea despre notarii publici), anume că unul din martorii cari au semnat testamentul, anume Mihai Lucaci este frate cu testatorul; că pârîta a dat martorului un loc de arat, loc ce face parte din succesiunea testată pârîtei, și că o fiică a acestui martor este îngrijită de soția testatorului, pârîta în cauză;

Că, susține Fabian Ignaf, potrivit textelor de mai sus, anularea testamentului se impune;

Având în vedere că pârîta, văduva lui Fabian Carol, a susținut că motivele de anulare a unui testament nu sunt prevăzute de textele din legea invocată, ci de art. 9 din legea 16 din 1876. Or din acest text de lege nu rezultă că un testament poate fi anulat pe motive ca cele formulate de partea adversă;

Având în vedere că în ce privește chestiunea de fapt între părți nu există divergență, urmând ca instanța să se pronunțe numai cu privire la chestia de drept;

Considerând că pentru considerațiile ce urmează acțiunea de față trebuie respinsă ca neîntemeiată;

Este de principiu că în materie civilă instanța nu are să examineze alte temeuri de fapt și de drept pe care cel ce formulează o acțiune și-o sprijină, de cât cele cuprinse și arătate de acesta în acțiune și dezvoltate oral în ședință. Așa fiind, Tribunalul ar proceda conforma principiilor, dacă ar examina numai motivele arătate de Fabian Ignaf, ca rezultând din dispozițiile legii notarilor publici, fără a mai cerceta și chestiunea art. 9 din legea 16 de la 1876 prezentată de pârîta prin apărătorul său;

Considerând că întreg felul de a susține al părții reclamante se poate formula astfel principal: se cuprind în legea notarilor publici din 1874 dispozițiuni a căror nerespectare când este vorba de un testament, ca în speță, este sancționată cu nulitatea actului, nulitate pe care justiția urmează să o pronunțe la cererea uneia din părți sau nu?

Legea 35 din 1874 a notarilor publici este o lege specială cu scopul precis determinat de a reglementa modul după care un notar public trebuie să-și îndeplinească atribuțiile sale. Aceasta reese din spiritul și economia legii privită în totalitatea ei. Această lege nu cuprinde, după cum reese din tot textul său, sancțiuni cărora li s'ar putea atașa oarecare efecte privitoare la puterea legală a unui act încheiat de notar cu călcarea unor cerințe prevăzute de legea aceasta, care este legea sa organică. Toate îndatoririle, toate cerințele pe care notarul public va avea să le satisfacă, prevăzute de legea din discuție, atâta timp cât nu sunt sancționate, au caracterul unor simple recomandări pe care legea le face celui vizat: notarului. Și pentru că pe de altă parte este de asemenea de principiu că nulitățile sunt de strictă interpretare, când este vorba a li se stabili substratul de drept pe care se bazează nulitatea, urmează că invalidarea unui testament pe baza legii în chestiune nu poate fi admisă de justiție.

Dar chiar, ipotetic admitând că această lege ar cuprinde ca sancțiune a nepăzirii normelor sale invalidarea actului, a testamentului, și încă acțiunea de față nu poate fi admisă, fiindcă motivele nu sunt întemeiate.

Intr'adevăr aliniatul b al art. 72 arată că nu pot fi martori cei în folosul cărora rezultă din tranzacție, deci din testament, un avantaj oarecare. În speță pretinsul folos al martorului Mihai Lucaci nu rezultă din testament, ci folosul ce-l are prin aceea că i s'a dat un loc de arat, îl are dela pârîta, posterior efectuării testamentului. Ca să se aplice acest text de lege, trebuie ca testatorul să fi testat un legat unei persoane care figurează ca martor, ceea ce nu este cazul în speță;

Că tot astfel nu se poate aplica în speță art. 49 al. b. coroborat cu art. 72 al. e fiindcă în aceste texte de lege se arată limitativ persoanele care nu pot fi martore la un act din cauza legăturii de rudenie cu notarul sau cu una din părțile contractante. Or fratele nu este arătat în aceste texte la care se referă partea reclamantă.

Considerând că — spre a discuta și examina și argumentul invocat de pârîta — prezenta acțiune dacă pe motivele bazate pe dispozițiile legii notarilor publici singurele formulate și dezvoltate de reclamant, nu poate fi admisă, pentru cele de mai sus, arătate, nu poate fi admisă nici pentru rațiuni deduse din legea civilă, care este dreptul comun în materie, anume art. 9 din legea 16 de la 1876;

Considerând că după dispozițiile acestui text de lege, ca o persoană să nu poată fi martor la un act, trebuie să îndelinească cumulativ două condiții: să fie în grad prohibit de acest text de lege și apoi să aibă un folos din tranzacțiune, ceea ce înseamnă că dacă chiar rudă fiind în grad prohibit de lege pentru a fi martor, dacă avantajul primit este posterior rezultat din altă împrejurare, nu din însăși actul la care a figurat ca martor, impedimentul calității de martor încetează;

Că persoanele arătate de art. 9 dacă au fost martori testamentari pierd beneficiul destinat lor prin testament.

Aceasta e singura sancțiune (Vezi Gh. Plopu Vol. Părți alese din dreptul ungar, pag. 752).

Că deci și din acest punct de privire prezenta acțiune este neîntemeiată, urmând a se respinge.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată, Tribunalul o fixează la 3050 Lei.

Pentru aceste motive, redactate de d. Prim-Președinte Al. Ștefănescu, respinge.

Semnat: Al. Ștefănescu.

JUDEC. OC. MIXT OCNELE MARI (VALCEA)

Audiența dela 30 Oct. 1926

Președenția D-lui Const. Alexandrescu jude-președinte

Gh. M. Constantin cu Elisaveta Păunescu și alții.

INCHIRIERE.—VÂNZAREA IMOBILULUI INCHIRIAT.—DREPTUL CUM-PĂRĂTORULUI DE A EVACUA PE CHIRIAȘI. — ÎN CE CAZURI SE POATE EXERCITA.—ACȚIUNEA ÎN EVACUARE.—DREPTUL CHIRIAȘULUI DE A CERÉ DAUNE DELA VÂNZĂTOR. — ART. 1420 ȘI 1441 C. CIVIL.

Dacă legiuitorul îngăduie în cazul unui contract de închiriere neautentic și fără dată certă ca cumpărătorul să expulzeze imediat din imobil pe chiriași, acesta însă este în drept a in-

tenta acțiune în daune pentru acest fapt în contra vânzătorului, de oarece potrivit art. 1420 c. civil. locatorul este obligat de a face ca locatarul să se poată folosi de lucrul închiriat în tot timpul locațiunei.

No. 476.—Admisă acțiunea îndreptată de către Gh. M. Constantin în potriua lui V. Bunesco.

Judecata,

Asupra acțiunei civile de față.

Având în vedere, că locuitorul Gh. M. Constantin din comuna Bunești, în calitate de arendaș al unei bucați de pământ în mărime de 1 și un sfert hectar luată cu arendă dela V. Bunesco, cheamă în judecată pe Elisabeta Păunescu din aceeași comună spre a fi obligată să-i plătească suma de 6000 lei ce reprezintă valoarea fânului ce a ridicat de pe această bucată de pământ;

Că alături de această pârîtă, reclamantul cheamă în judecată și pe locatorul său V. Bunesco spre a fi obligat să răspundă de evicțiune în cazul când pârîta va fi apărută de judecată de pretențiunile formulate prin acțiunea îndreptată în contra sa.

Având în vedere susținerile părților și actele din dosar.

Având în vedere în fapt, că la 26 Noembrie 1924 reclamantul închiriaza dela V. Bunesco terenul arătat în acțiune pe termen de 3 ani; că mai târziu pârîta Elisabeta Păunescu cumpără dela locator imobilul cu act autentic și transcris sub No. 873 din 1925 și în vara aceluiași an cosește și ridică fânul de pe imobilul cumpărat.

Văzând că pârîta justifică fapta sa susținând, că în orice caz, nu poate fi obligată să respecte contractul de locațiune fiindcă a devenit proprietara imobilului cu act autentic în anul 1925 și că odată cu proprietatea imobilului a putut căpăta necontestat și proprietatea produselor aceluși imobil.

Având în vedere, că spre a hotărî dacă acțiunea de față este admisibilă în principiu urmează să fie examinat actul de arendă sub dublu aspect dacă este autentic sau dacă este sub semnătură privată dar cu dată certă anterioară vânzării, intervenită între locatarul V. Bunesco și pârîta Elisabeta Păunescu.

Considerând că actul de închiriere dela dosar se înfățișează sub semnătură privată și fără dată certă anterioară vânzării, așa că din acest punct de vedere el prezintă o importanță practică cu o sferă de aplicațiune mai restrânsă fiindcă nu poate prin el însuși să aibă efectul unui act autentic sau cu dată certă ce aparține de domeniu publicității.

Lucrul acesta reiese din dispozițiunile art. 1441 c. civ. care arată, că atunci când locatarul vinde lucrul închiriat sau arendat cumpărătorul este obligat să respecte locațiunea numai dacă contractul de locațiune este făcut prin act autentic sau prin act sub semnătură privată, care a dobândit dată certă înainte de înstrăinarea terenului.

În toate celelalte cazuri nu se poate crea o situațiune într'un sens favorabil chirieșului și cumpărătorul poate, conform principiului proprietății, să

escludă orice amestec străin în exercițiul stăpânirii sale alungând imediat pe chirieș și trăgând singur fructele din imobilul cumpărat; — că fiind astfel acțiunea reclamantului îndreptată în contra pârîtei Elisabeta Păunescu nu este întemeiată și urmează să fie respinsă.

Considerând însă cu privire la cererea de chemare în judecată îndreptată în contra vânzătorului V. Bunesco, că dacă nu se poate contesta că legiuitorul îngăduie în cazul unui contract de închiriere neautentic și fără dată certă ca cumpărătorul să expulzeze imediat din imobil pe chirieș, totuși doctrina în majoritate și jurisprudența sînt de părere că simplu fapt al unui contract neautentic sau fără dată certă nu poate prin el însuși să libereze pe vânzătorul imobilului de obligațiunea de a despăgubi pe chirieș și această îndatorire a vânzătorului este consecința raportului dintre locator și locatar, arătat de art. 1420 c. civ. din care se naște pentru locator obligațiunea legală de a trăda locatarului lucrul închiriat pe tot timpul contractului.

Așa dar, drept consecință a acestui principiu, chirieșul poate intenta în contra vânzătorului acțiune în daune al căror quantum va fi fixat de judecată conform principiilor generale (Vezi Alexandresco Vol. IX pag. 205—Mourlon Dr. Civ. III pag. 352).

Considerând că în cazul de față reclamantul chirieș urmînd să fie alungat din imobil de cumpărătoarea pârîta, în această situațiune cererea sa de daune formulată în contra vânzătorului V. Bunesco este întemeiată și ca atare urmează a fi admisă.

Considerând că în ce privește quantumul daunelor judecata apreciind le fixează la suma de 6000 lei.

Pentru toate aceste motive, admite acțiunea.

Semnat: *Const. Alexandresco.*

BIBLIOGRAFIE

STUDII JURIDICE

DE

N. GEORGEAN

JUDECĂTOR DE ȘEDINȚĂ LA TRIBUNALUL ILFOV

Cuprinzând:

Studii de Drept Civil, Procedură Civilă, Drept Penal, Procedură Penală, Drept Comercial

P R E T U L 250 L E I

Comenzile întovărășite de cost, la care se adaugă suma de 15 lei pentru transport recomandat, se vor adresa autorului în București, Strada Verde No. 3 (prin Strada Doctor Felix) și la Administrația Revistei Judiciare „CURIERUL JUDICIAR”, București Strada Artelei No. 5.

Librăriile se vor adresa direct autorului, avînd un rabat de 20%